

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. február 14.

37. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Egyről-másról.

A *Giovine Fiume*, mint a Szfinx, hamvaiból újra éled. Ez a hír járja a giovinebeli köröket és csakugyan — a halott föl fog támadni: e hó 16-án. Ez a hír esztünkbe juttatja azokat a sorokat, amelyekkel ezt a szerencsétlen ujságot elparentáltuk. A szavainkból nem a részvét, nem a sajnálkozás hangja hallatszott. Nyíltan megmondtuk, hogy a *Giovine Fiume*-nak mi okozza a halálát és miért nincs joga az élethez.

Jog az élethez? Hát hiszen ez mindenképpen megillet, aki a világra jön. Megilletné a *Giovine Fiume* című irredentista ujságot is. De épp úgy, amint a büntető igazságszolgáltatás megfosztotta Husz Ábrahámot az ő élethez való jogától, megfosztotta önmagát ettől a mult év december tizedik napján a *Giovine Fiume*. Akkor behalt bűneibe. S most talán még bűnösebben, még szennyesebben lép a világ elé. Hogy piszkoljon, mocskoljon, fertőzőn és megrontsa a tisztalelkűek, az egészségesek vérének. És vétkezni fog ez a szenny és megfertőzi a becsületesek, a nem hamis ideálok után futkosók lelkét. Lázítani, izgatni fog szabadon, ügyészi asszisztálás mellett a magyar állam ellen. Eddig is ezt tette. S hirdetni fogja mint régebben, hogy *Fiume*-nak az olasz uralom alá kell jutnia, mert ez lehet csak az egyedüli üdvözítő állapot. Szóval a *Giovine Fiume*, akárcsak a Szfinx, hamvaiból újraéled. A hamuvá égett szenny, a sok bűn újból testet ölt s ámbátor tudja, hogy igazi célja nincs, előre törtet, élni és rontani akar.

A fiumei rendőrséget végre csakugyan újja akarják reformálni. A munkálatok folynak ebben az irányban. Az előmunkálatok elvégzésére kiküldött vizsgáló bizottság már el is készült a tervek egy részével. Hogy minők azok a reformok, azt itt nem publikáljuk. Az újítás nagyon jelentéktelen bennük s ami legszomorubb, teljesen a régi nyomon haladnak. Már pedig az autonómrendőrségen csakis gyökeres reform segíthet. Ha ezt nem tartja a rappresentanza szem előtt, akár ne is kezdjen bele az újjászervezés munkájába. Ez egyébiránt a leghelyesebb is volna. Ha az autonómcoopf nem rina ki a fórumon levő urak minden tettéből, az államrendőrség intézménye már rég megvolna *Fiume*-ban. S helyreállt volna ezzel a rend, a közbiztonság is. Így azonban várhatunk és remélhetünk.

A város előbb próbát tesz a reformált policiával s ha még ez sem válnék be, megengedi, hogy a kormány életbeléptesse az államrendőrség intézményét. Mert ma már a kormány is abban a szent meggyőződésben él, hogy *Fiume* engedelme nélkül nem kötheti meg

a közös kormány például a szerb kereskedelmi egyezményt sem.

Ha Kleopatra orra valamivel rövidebb lett volna, egész földünk más alakulást nyer vala. Há jó Deák Ferenc másképpen csinálja meg a a kiegyezést, a magyar tengeremlék egész másképpen szerepelne a térképeken. Nem a szusáki hídtól Cantrida határáig, hanem a cantridai határtól Portorén tulig s benne foglaltatnék Szusák, Martinschizza, Urinj, Bukkari és Portoré. Szóval a horvát tengeremlék legjava. Megmaradt volna a tengeri halászatunk magyar tengeri halászatnak, Bukkarit, Portorét fölhasználhattuk volna tengerészeti céljaira s ami a legfontosabb, Szusákot egybeforrasztottuk volna *Fiume*-val. S akkor nem lehetne szó arról a rengeteg akadályról, amely *Fiume* fejlődését hátráltatja. A milliókat nem kellene a horvátok tengerébe ölni. *Fiume* kikötője fejlődött, gazdagodott volna. Így azonban minduntalan azon kell törnünk a fejünket, hogy a hiányon miképpen segítsünk, hogyan vezessük a sinpárjainkat és sok egyebet, annélkül, hogy magunknak ártanánk és a horvát érdekekkel találjunk magunkat szemben. S ezeken a bajokon ma már nem segíthetünk.

El kell szenvednünk a hatvanhétnek ezt a bűnét.

L'amor di patria. Valamikor szép, magasztos dolog volt. Ma már csak azok kérkednek vele, akiknek ez a kenyerük. Aki pedig igazán szereti a hazáját, az nem szokott ezzel hivatkozni. De nem is erről akarunk itt szólni. A fiumei amor di patriát amelynek létezéséről gyakran történik említés, szeretnők felfedezni. Annál aktuálisabb ez a kérdés, mivel az olasz félhivatalos ma erről vezércikkezik. S Anatól France után legyen szabad megkérdeznünk *Fiume* jeles autonómfiatitól, hogy mit értenek ők az amor di patria alatt. A *Fiume* iránt való rendíthetetlen szeretetet, a magyar haza iránt való ragaszkodást, avagy az olasz patria felé való kacsingatást? A három között nyilván van valami különbség. A *Fiume* iránt való rendíthetetlen szeretetnek lokalpatriotizmus a neve. Ez nem elégítheti ki az ember lelkét, mert *Fiume* csak éppen olyan város, mint Kecskemét, amelynek szülöttje szeretheti azt a helyet, de hazájának nem vallhatja. Az olasz patria felé való kacsingatás irredentizmus, ami bűn és büntetendő dolog. Maradna tehát az egyetlen magyar haza, amelyet a fiumeinek szeretni szabad. Ezt pedig nem szereti. Ezek után tessék megállapítani, hogy *Fiume*-ban mit jelent az a bizonyos l'amor di patria.

Hajózási trösztök.

A tröszt, ez az Amerikából az ő világba jutott valami egyre jobban tért hódít s mi már alig van valamire való iparág, amelyben nem honosodott volna meg. Így jutott a tröszt intézményének az eszméje a hajózási ipart üző vállalatokhoz is, ahol egyre jobban tért hódít. A szomszédos olasz királyságban és Németországban kapott különösen lábra a tröszt, nem is szólva Amerikáról meg Angliáról, ahol nagyon szépen összeférnek a társaságok — a vizen. Hova-tovább oda jutottunk, hogy osztrák hajózási trösztől is beszélhetünk, ámbátor ott a kölcsönös megegyezések a hajóstársaságok között még nem annyira nyíltan történnek. S ez jól van így. Talán egyetlen iparágban sincs annyira szükség a koalíciós egyetértésre, mint a tengerhajózásban. Csak el kell gondolnunk, hogy mi lenne akkor, ha egyes országok hajóvállalatai nem tudnának egyetérteni a tarifa és a vonalmegosztás tekintetében. Az öröngő versengés nagy károkkal járna s ebből csupán csak az idegen társaságok húznák a hasznót. Nem-e elég sok küzdeni valójuk van a különböző országok hajóvállalataival? Így volt ez az olasz tengeri hajózással. A Navigazione Generale Italianának a megalakulás után versenytársa támadt. A Veloce, majd az Italia. S megkezdődött a verseny úgy a kivándorlók, mint az áruk szállítása körül. Később aztán még egy társaság keletkezett a Lloyd Italiano s ez a fiatal vállalat is igyekezett kárt okozni a többieknek. Végül aztán megalakult nemrég az olasz hajótröszt, amely meg is kezdte a működését s bizonyos, hogy eredményt tud majd felmutatni.

A leghatalmasabb amerikai hajótröszt az Egyesült-Államokban az International Mercantile Marine Company amelynek nagy apparátusai vannak Európában is, olyannyira, hogy az angol kormány szükségesnek látta vele szemben a Cunard trösztöt megalkotni. Az amerikai szövetkezésben benne vannak a „White Star Line”, a „Leyland Line”, az „International Navigation Company”, az „Atlantic Transport Line” és a „Dominio Line”. S hogy ez a leghatalmasabb tröszt az egész világon, bizonyítja az a körülmény is, hogy a forgalomnak 60 százalékát az ő- és újvilág között ez a tröszt bonyolította le.

Más kérdés azonban, hogy a trösztnek mindig jut-e fényes anyagi eredmény osztiárszül. A Cunardnak például nagy veszteségekkel kell megküzdenie, míg ellenben az International Mercantile Marine Company nagy haszonnal dolgozik.

Németországban másképp állnak a trösztökkel. Ezek ott nem monopolizálják magukban az egész tengeri hajózást. Már maga az a tény, hogy a két legnagyobb társaság nem szövetséges, bizonyítja, hogy ott mindig lehet szó konkurenciáról. A német hajóstársaságok közül számos vállalat között megállapodás van egyes szolgálatok ellátására. Így például a Hamburg-Amerika Line és a Norddeutscher Lloyd egymás között osztja fel a keleti szolgálatot. Egy másik megállapodás áll fenn a brazíliai szolgálatra is.

Körülbelül így van a mi legnagyobb ha-

jóstársaságunk még mindig az osztrák Lloydal. Kölsönösen latják el a brazilai szolgálót. De a mi hajózási társaságaink között, sajnos, még nincs szükség megállapodásra. Oly kicsinyek s érdekköreik oly fával állók egymástól, hogy hosszú ideig nem lehet szó közöttük versengésről. Az Adriának, a közeljövőben lesz ugyan komoly versenytársa. Az Atlantica, amely, mielőtt megépül nyolc új gőzöse, rendszeres járatokat létesít Fiume és Anglia között. Szóval a Földközi tengeren az Adriának nemcsak az olasz tröszt, hanem egy magyar társaság is fog versenyt támasztani.

(f. o.)

UJDONSÁGOK.

Farsangi naptár.

Február 16. Negyedik álarcos bál.
Február 19. Nagy „biancorosa” álarcos bál.
Február 22. Filharmonikusok jelmez bálja.
Február 23. Filharmonikusok nagy bálja.
Február 23. Nagy álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órákor.
Február 26. A Jellőcsics ezred tisztikarának jelmezbálja a Deák-szálló nagytermében.
Február 29. Nagy bál a Casino Patriotticoban.
Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté délután 3 órákor.
Március 3. Utolsó álarcosbál a Comunale-színházban.

— **A magyarság tömörülése.** A magyar társadalmi egyesület megalakulása most már csak napok kérdése. A magyarság az aláírási iveren szép számban jelentette be csatlakozását a mozgalomhoz. Az alakuló közgyűlést néhány nap múlva hívják egybe. A meghívók szétküldése miatt fölkeretnek mindazok, akiknél aláírási iver vannak, hogy juttassák azokhoz, aiktól átvették, vagy küldjék be lapunk szerkesztőségéhez. — Itt említjük meg, hogy kezeink között vannak azok az aláírási iver, amelyeket annak idején a *Fiumei Napló* gyűjtött. Ezeket az aláírásokat az újabbakhoz csatolják, mert ahhoz, hogy az iver mindenkihez eljussanak, sok idő szükséges. De különben is a mult esztendői mozgalom ugyanabból a célból indult meg. Akkor pedig a régebbi iveren aláírottak közül nem kívánja, hogy az új egyesület alakításába bevonassék, jelentse ezt be lapunk szerkesztőségénél levelezőlapon vagy telefon útján.

— **Hajórajunk földközi tengeri útja.** A magyar-osztrák hajóhadnak egy része *Ziegler* ellentengernagy vezetésével március elején nyolc heti utat fog tenni a Földközi tengeren s Maltát, Kartagénát, Gibraltárt, Algirt és Bizertát fogja érinteni. Ez a hajóraj az *Erzherzog Karl*, *Erzherzog Friedrich* és *Erzherzog Ferdinand Max* csatahajókból és két torpedóhajóból fog állani. Egy kisebb hajóraj *Hönel* sorhajókapitány vezetésével a dalmát vizeken fog cirkálni.

Maltából jelentik, hogy az ottani katonai és tengerészeti hatóságok nagy ünnepeket terveznek az *Erzherzog Karl*, *Erzherzog Friedrich* és az *Erzherzog Ferdinand Max* tisztikara tiszteletére. A hadihajók terv szerint március 2-án érkeznek oda *Ziegler* ellentengernagy parancsnoksága alatt.

— **A zengi püspök temetése.** Tegnep délelőtt temették nagy pompával *Maurovics* Antal zengi püspököt. A temetésen számos egyházi előkelőség és az elhunyt püspök több barátja jelent meg.

— **Fiumei cég erdővásárlása.** Az ogulini vagyonszég mult évi december 20-án tartott árverést több erdőrészt faállományának eladására, mely alkalommal a padjenöverkei erdőrészt *Weiler S.* (Fiume) 5018 korona, a Strc *Milovica* erdőt *Hofer W.* (Schönbach) 1456 korona, a Makovnik erdőt *Neuberger Felix* és fia (Fiume) 9010 korona és végül a Crni potok erdőrészt *Weiler S.* vette meg 5017 koronáért.

— **Vilmos császár Albániában.** Konstantinápolyból jelentik: A porta utasította a janinai válit, hogy az utakat hozassa rendbe és a csapatokat, ugyszintén a csendőrséget lássa el új egyenruhával, minthogy *Vilmos* császár a tavaszszal *Korfaból* valószínűleg kirándulásokat fog tenni a janinai válijet partjaira.

— **A „Sen” hadiyacht** tegnep ideérkezett és két napig marad kikötőnkbe.

— **A „Slavonia” kikötőnkben.** A Cunard hajóstársaság „Slavonia” gőzöse ma reggel Liverpoolból kikötőnkbe érkezett. A hajó Triesztben 5 utast vett fel. A „Slavonia” szombaton indul körülbelül 200 kivándorlóval Newyorkba.

— **Megegyezés az atlanti hajóstársaságok között.** Az atlanti hajóstársaságok *tarifaharca véget ért.* A londoni értekezleten három évre szóló megegyezés jött létre, melynek értelmében valamennyi társaság az egész esztendőn át ugyanazt a vitelbért szedi. *Kivételben* részesülnek a *kanadai vonalak*, melyeknek a kedvezőtlenebb fölrajzi helyzet ki egyenlítésül joguk van a *téli időszakban* a rátaikat *30 shillinggel leszállítani.* A *fedélköz ára*, valamint az *első és második osztály ára* ismét oly nagy lesz, mint volt a *tarifaharc* kitérőse előtt. A Cunard-társaságnak *Mauretania* és *Lusitania* gőzösein a vitelbér drágább, mint minden más gőzösein. A társaságok körlevélben értesítették képviselőiket a megegyezésről.

— **Kivándorlás.** Az Austro-america hajóstársaság „Eugeria” gőzöse tegnep indult el Triesztből Newyorkba s ez útjában mindössze 83 kivándorlót visz.

— **A kivándorlás és a korcsmák.** Kétségtelen, hogy a kivándorlás előmozdításának legjobb eszközei a korcsmárosok, mivel az ő helyiségekben megfordul, ugyszólván az egész község. Az ilyen helyeken pedig legkönnyebb a kivándorlás eszméjének propagandát csinálni. Ezt tudják is a hajóstársaságok és igyekeztek is a korcsmárosokat saját céljaiknak megnyerni. Sok esetben rájöttek erre a hazafiatlan és törvénybe ütköző cselekedetre már és akkor a hatóságok szigorúan büntették a korcsmárosokat. Ez a büntetés azonban csak pénzbéli volt s most a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg körendeletet bocsátott ki minden törvényhatósághoz s ebben szigorúan meghagyják, hogy a hatóságok minden kivándorlásra való csábítók alkalmával, ha azt italmérsi engedéllyel bíró egyén követi el, a büntetést jelentse be a pénzügyigazgatósághoz, amely a kivándorlási csabítók italmérsi engedélyt be fogja vonni.

— **A kereskedelemi miniszter a magántisztviselőknek.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett a „Magántisztviselők Országos Nyugdíjintézeté”-hez, amelyben tudatja, hogy méltányolva az ezen intézmény által szolgált fontos célt és jelét adandó ezen cél iránti meleg rokonszenvének, az Egyesület részére 5000 korona segélyt engedélyez. Ez az emberbaráti intézmény, mely több mint 14 éves multra tekinthet vissza, valóban megérdemli a méltánylást. Céltudatos racionális működésével s a beléje helyezett bizalomnak beigazolása által fokozni tudta magaránt nemcsak az érdekelt osztály figyelmét, de az egész hazai társadalom szimpátiáját, ami szokatlanul gyors fellendülésében — vagyona ma meghaladja az öt milliót — és nagyszámu adakozásban nyert kifejezést.

— **Az angol tengerészeti költségvetés.** Az angol tengerészeti költségvetés szándékolt leszállítása, a liberális párt kebelében meghasonlást okozott. A liberális képviselők tegnep este gyűlést tartottak a flotta részére szánt kiadások megnyirbálása ellen és elfogadott határozati javaslatukban igen élesen elítélték a hajóépítések tervzett megszorítását. A kormány két tűz közt van és mindent megtesz a békés megoldás érdekében, de hir szerint az esetben, ha a parlament a tengerészeti költségvetés leszállítását elutasítja, az egész kormány visszalép. A kabinet egyik tagja ezt magántitkárja útján már tudára is adta a liberális képviselőknek.

— **Szünetelő hajójarat.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási rt értesíti az érdekelt feleket, hogy a mult hó 30-án indult „Skodra” nevű gőzöse, amely a fiume—dalmát—albániai vonalon teljesít járatot a Bojana torkolatának alacsony vizállása miatt, még nem juthatott tovább, miért is ma nem állapítható meg, hogy mikor fog ide visszatérni, illetőleg mikor kezd meg újra a járatot.

— **A gyorsírást elsajátítani óhajtók figyelmébe!** A Fiumei Magyar Gyorsírókör kebelében alakult gyorsíró-tanfolyamon a tanítás már megkezdődött és még rövid ideig vétenek fel jelenkezők. Tehát, akik a gyorsírást megtanulni óhajtják, azok jelentkezzenek a

tanfolyam vezetőségénél minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében (a városi takarékpénztár épületében Caffé Grande mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben.

— **A városi képviselőtestület üése.** A városi képviselőtestület pénteken délután 6 órákor *Vio Ferenc* dr. elnöklésével ülést tart. A napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. A Circolo letterario kérése a városi színháznak egy Carducci ünnep átengedésére. A villamosági részvénytársaság telepének átvétele s a szerződés megállapítása. A városi tisztviselők fizetési pótléka ügyében küldött ad hoc bizottság javaslata. A zárt ülésen több adminisztratív ügyet fognak elintézni.

— **Az idei operaszegon.** A Comunale színház igazgatósága közli velünk, hogy az idei operaszegonban a következő operák kerülnek színre: *Thais* opera ballet három felvonásban, hét képből *Massanettól*; *Amica* opera ballet két felvonásban *Mascagnitól*; *La Cabrera* opera ballet egy felvonásban, két képből *Dupontól* és *Parasztbecsület* opera, egy felvonásban *Mascagnitól*. A társulat a következő tagokból áll: *Fabbris Julia*, *Ikso Camilla*, *Grassi Giuseppina* és *Rolandó Sefonsina* szoprán énekesnők; *Marselli Emma* mezzosoprán; *Gasparri Galileo* és *Malessi György* tenoristák; *Carnevali Abel* basszus. A zenekart *Moranzoni Róbert*, a künő fiatal karmester fogja dirigálni. *Moranzoni* jól ismeri a fiumei operaszínház látogató közönség. Ő volt a tavalyi operaelőadások lelke s ha senkinek se jutott taps, de *Moranzonitól* nem maradt el az elismerés. A társulához tartoznak még: az 50 tagu zenekar, *Ercolani Evelin* tanár első hegedűssel, *Romeo Enrico* a korus vezetője, *Vianelli Alba* balletmester, 12 ballerina *Vianello Alba* első ballettistával stb. A stagionet *Mascagni Amica* című balletjével nyitják meg. A bérletárak rendesek. Bérletni *Ozoni* Károly Korzón levő illatszerkereskedésben lehet. A mult szegon bérletői igényt tarthatnak helyeikre február 25-éig.

— **A tizenharmadik.** A halál kaszája az Oceanon túl és innen a királyok és republika-elnökök sorában összesen tizenhárom államfőt pusztított el. A babonákban hívőknek bizonyára kéjes borzadás fog végigfutni a hátukon, ha megtudják, hogy a portugál király epp a tizenharmadik a meggyilkolt uralkodók sorában.

Ime a tizenkettő:
1854. *III. Károlyt*, Párma herceget megöli *Caras Antonia*.
1860. *Dantlo*, Montenegro fejedelmét a száműzött *Kadics* teríti le.
1868. *Mihály*, Szerbia fejedelme összeesküvők kezétől esik el.
1881. *II. Sándor* orosz cárt a nihilisták röpitik a levegőbe.
1896. *Naszr-Eddin* perzsa sah kerül sorra.
1898. *Erzsébet* királynénkat *Luccheni* törzsurással ölte meg.
1900. *Umberto* olasz király esik el *Bresci* kezétől.
1903. *Sándor* szerb királyt és *Drága* Masinát kaszabolják le az összeesküvők.
1908. A *portugál* királygyilkosság.
De nemcsak a koronás főket, hanem a köztársasági elnököket sem kimélik a gyilkosok:
1865. *Lincoln* Abrahámot, az amerikai Egyesült-Államok elnökét, *Booth* színész öli meg.
1881. *Garfield*, ugyancsak az Egyesült-Államok elnöke, pusztul el *Guiteau* kezétől.
1894. *Carnot* francia köztársasági elnököt *Caserio* öli meg.
1901. *Mac Kinlevi*, az Egyesült-Államok elnökét, *Czolgos* golyója teríti le.

— **A dohánygyári bál.** A fiumei dohánygyár munkásnői e hó 15-én a Comunale-színházban *Termatsits* Kálmáné urnó védnöksége alatt a szegényebb sorsu magyar és olasz ajku dohánygyári munkásgyermekek segélyezésére jótékonycélu bált rendeznek. A mulatságon a *Sperber*-féle zenekar fog játszani. Felülfizetéseket a jótékonycéla való tekintettel elfogadtatnak. A bál este 9 órákor kezdődik. Belépődíj: személyjegy 3 korona, családjegy (3 személyre) 5 korona. Elsőrendű páholy 20 korona, másodrendű páholy 10 korona. Jegyek *Weisz* Salamon porcellán, *Prohaszka* Ferenc rőfös és *Destrini* és *Pasquali* divatüzletében, ugyszintén a *dohánygyárban* előre válthatók.

x **Amerikai rendszerű uri szabóság.** A napokban nyitotta meg helyben a Vicolo della Dogana 4 számú házban, (a kocsipostával szemközt) a *Seiler R.* cég, melynek központja Budapesten a Dohány-utca 92. szám alatt van, új uri szabó műhelyét, ahol csak is két árban, 18 és 24 frtért készülnek mérték után finom kivitelben és tiszta gyapjuszövetből angol szabású elegáns uri ruhák. A magyar céget a helybeli magyarság jóindulatában ajánljuk.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: Az ifjúság virága (színes felvételek). — Ricochet Antónia. — A kommun uralma alatt — A szépgyorsítás.

TÁVIRAT. TELEFON.

A magyar delegáció ülése.

A címes és zászlókérdés.

A horvát bán a királynál.

Szana Tamás temetése.

Apponyi-körut.

Egy horvát cég csődje.

A montenegrói bombamerénylet.

Ismét halálos ítélet.

Az osztálysorsjáték huzása.

A magyar delegáció ülése.

BÉCS, febr. 13. A magyar delegáció teljes ülésén ma délelőtt folytatták a hadügyi költségvetés tárgyalását. Az ülésen jelen voltak Wekerle, Jekelfalussy és Schönaich miniszterek. Hoffmann Hugo altábornagy a hadügyminiszter nevében válaszolt az elhangzott beszédekre. A tisztí fizetésrendezésre vonatkozóan megjegyzi, hogy azt csak a két kormány beleegyezésével lehet megoldani. Elfogadja azt a megoldást, amelyet az országos bizottság választott. A mezőgazdasági munkások kérdésében a miniszter oly módon intézkedett, hogy azok csak olyan időben hívassanak be fegyvergyakorlatra, amikor otthon nélkülözhetik őket. A költségvetés elfogadását kéri.

A címer és zászlókérdés.

BÉCS, febr. 13. A címer zászló és jelvénykérdés megoldásáról illetékes helyen a következőket jelentik: Az ezredlobogók az egyik oldalán a magyar és osztrák cimert egymás mellett fogják viselni. Mind a két cimert egy babérszörű fogja átövezni. A zászló másik oldalán lesz szűz Mária képe, mint eddig. A zászló szegélye, amely eddig fekete sárga és piros fehér bordurokból készült, piros fehér zöld színű lesz. A haditengerészet lobogója piros-fehér-piros színű marad, de az eddig viselt cimerek mellé a magyar címer is jut. A tiszték a portopee-n és tábori övön az eddig viselt osztrák címer mellé a magyar cimert kapják. Ezek a tervek még nem tekinthetők befejezett tényeknek. A keresztülvitelük több nehézségbe ütközik. Magyar részről ugyanis ezt a megoldást nem tartják kielégítőnek s a magyar államiségnek élesebb módon való kidomborítását követelik, úgy, hogy a magyar ezredek tisztán magyar lobogót, cimert és jelvényt használhassanak.

A horvát a királynál.

BÉCS, febr. 13. Rauch Pal bárót a király ma délelőtt kihallgatáson fogadta. A bán a kihallgatás után egy újságíró előt jelentette, hogy a horvátországi választások febrár 28-án lesznek. A bán reméli, hogy sikerül unionista többséget teremteni s ezzel meglesz a kormány többsége.

ERBISTI GIOVANNI „All' Universo”

FIUME, Via del Fosso 2.

Szana Tamás temetése

BUDAPEST, febr. 13. Szana Tamást, a kiváló író ma délután temették nagy részvétellel. A ravatálnál Molnár Viktor államtitkár beszélt elsőnek.

Apponyi-körut.

ARAD, febr. 13. Arad város közgyűlése Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi minisztert a város diszpolgárává választotta s egy körutat nevezett el a nevére.

Egy horvát cég csődje.

ESZÉK, febr. 13. A Jaroszlav Jakab cég bejelentette a fizetéseképtelenséget. Passzívája 200,000 korona.

A montenegrói bombamerénylet.

CETTINJE, febr. 13. A bombamerénylet ügyében részes belgrádi diákok szabadonbocsátására és a Montenegro és Szerbia közti viszonyra vonatkozó interpellációra Tomanovics miniszterelnök azzal válaszolt, hogy a tegnapi ülésen felolvasta az erre vonatkozó leveleket, amelyeknek az volt a végcéljük, hogy a Belgrádból kiinduló montenegrói dinasztia ellen irányuló agitáció véget érjen. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány még mindig azt várja, hogy a béke jobbát onnan fogják nyújtani, ahonnan a bombák érkeztek. Hosszabb vita után határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint a montenegrói kormány Szerbiával szemben korrektt és testvéries álláspontot foglalt el és sajnálja, hogy a szerb kormányról Montenegróval való viszonyban nem mondhatja azt.

Ismét halálos ítélet.

MITROVIC, febr. 13. Az itteni törvényszék halálra ítélte Vecsera Istvánt, aki szomszédját meggyilkolta.

Az osztálysorsjáték huzása.

BUDAPEST, febr. 13. Az osztálysorsjáték mai huzásán 25,000 koroná. nyert a 67088 számú sorsjegy. A 10,000 koronás nyerményt a 114645 számú sorsjegy ütötte meg.

Felelős szerkesztő: Korcsmáros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéenként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

A „Pannonia” kávéházban

ma és minden este

MANCSU PALI

jeles versező cigány zenekara

hangversenyez.

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű
kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készítettek

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Az EUROPA kávéházban

minden csütörtök, szombat és vasárnap este

Horváth Sándor

czigányzenekara hangversenyez.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hely- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar ételeket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedüli, jó hírnevű

MAGYAR VENDÉGLŐ

magyar otthon

„Riva Szapary”, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye.

Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat. Mérsékelt árak. Kifogástalan szabás.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb.

Magyar mészáros! **Vásár csarnok 24-26 sz.!**

Bátorkodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a fiumei központi vásár csarnokban (első csarnok 24-26 sz.)

magyar mészárszéket

nyitottam.

Marha- borju- és sertéshúst és mindenféle hús- neműt kifogástalan minőségben és mindenkor friss állapotban árúsítok.

A mélyen tisztelt háziasszonyok és a vendéglői kar szives pártfogását kéri

tisztelettel
REICH VILMOS.

Pontos kiszolgálás! **Jutányos árak!**

Vendéglősöknek árkedvezmény! **Házhoz szállítás kívánatra!**

A fiumei közönség és az idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női divat- különlegességek

Fiumében kizárólag **Alpron Attilio**

czégnél a Corsón kaphatók.

KURZ FRIGYES
szobafestő
czimfestő és mázoló,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszlet- festést, mázolást a legegyszerűbb kivitelől a leggazdagabbig.

Fa-, bádog-, vászon- és üveg- cimtáblák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

mély tisztelettel
KURZ FRIGYES
Vicolo del Pino 9. szám.

Ha szereti az egészségét, használjon kizárólag **aluminium konyhaedényeket**

tiszta alumíniumféműből, a melyekkel fűtő- anyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRÁKTÁROS
LEONESSA VINCENZO
Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

Rákóci vendéglő

Az új kivándorlasi palotával szemben.

Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel

GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

Vas- és érczárú-üzlet
Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek, kályhavédők, széntartók stb. nagy raktára.

Különlegességek
Konyhaedényekben.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

LIEBL ISTVÁN

MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyával szemben.

Kitünő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.

Fedett tekepálya.

FABBRO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörüs

dus raktárral a legjobb minőségű késárukban és mindennemű vágószerszámban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett műhely.

CRNKOVIĆ

szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntette a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: **CRNKOVIĆ JÓZSEF.**

ELSO FIUMEI

RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szives pártfogást kér

Schönberg H. férfisabó.

Cineamatograf „EDISON“

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legteljesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülészekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

TULAJDONOS: „A TENERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-mótorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja úgy csepesi, mint malomüzemre kitünően alkalmas, legegyszerűbb benzin lokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemen megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért!!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

!!! 13-14 éves fiu is kezelheti!!!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 drb. elismerő levél a Magyarországon üzemen lévő motorokról!

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME